

moet het nog steeds stellen met een kanalenet van 300 ton en minder en de broodnodige verbinding van de Westvlaamse kusthavens met hun achterland blijft nog steeds achterwege. Van een spoedige uitbreiding en aanpassing van Zeebrugge voor superschepen, op de verdere ontplooiing van de specifieke functie van de haven van Oostende, en op de aansluiting door verbreding van onze kanalen op het net van 1.350 ton moet veel verwacht worden.

De Regering heeft een aanvang genomen met een politiek van regionale welvaartsbevordering. De Westvlaamse Economische Raad verheugt zich er over dat na jarenlang aandringen een definitieve stap werd gezet in deze richting. De Westvlaamse Economische Raad heeft gevraagd dat bij deze politiek zou rekening gehouden worden met de werkloosheidsdruk, de massale en bedreigde tewerkstelling in het buitenland, de demografische groei, de inkomenssituatie en de afstand tussen het noodgebied en de industriële aantrekkingspolen van het land. Bij studie van deze objectieve factoren die de basis moeten vormen bij het afbakenen van ontwikkelingsgebieden is het duidelijk dat West-Vlaanderen met goed recht op prioriteit mag aandringen.

In het gehele oostelijk en centraal gelegen gebied van West-Vlaanderen ligt een werkelijke werkloosheidszak waar een ontwikkelingspolitiek hoogst noodzakelijk is. In het Ieperse, waar 50 % van de arbeidsbevolking in Frankrijk werkt — tewerk-

stelling die ernstig bedreigd is — is reconversie geboden.

De Westvlaamse Economische Raad heeft in een schrijven aan de Heer Eerste Minister eveneens een bijzonder aspect van deze streek belicht: West-Vlaanderen en vooral de centraal en zuidelijk gelegen gewesten betalen nog steeds de tol van de eerste wereldoorlog.

Door de volledige verwoesting van de frontstreek hebben immers de vroeger plaatselijk gevestigde bedrijven, ten einde van de eerste naoorlogse boom te kunnen profiteren, verplicht geweest zich elders te vestigen. Eenmaal elders ingeplant, zijn deze bedrijven daar gebleven. De Westvlaamse Economische Raad meent dat het rechtvaardig is, dat 40 jaar na de vijandelikheden, de economische schade van de eerste wereldoorlog aan deze gewesten wordt vergoed door begunstigingsmaatregelen vanwege de Centrale Overheid. Deze opgelopen schade slaat zowel op de eigenlijke frontstreek als op geheel centraal West-Vlaanderen dat zich na de eerste wereldoorlog in de gunstige periode integraal moest inzetten voor de wederopbouw van de verwoeste gewesten.

Het werkgelegenheidsvraagstuk in West-Vlaanderen is groot; de W.E.R. zal verder aandringen opdat binnen afzienbare tijd een begin zou gemaakt worden met een regionale welvaartspolitiek voor het door werkloosheid getroffen West-Vlaanderen.

Antwerpse Verzekerings Maatschappij

SECURITAS

N. V.

De oudste Verzekeringsmaatschappij van het land. Gesticht in 1819.

Bekend om haar voordelige voorwaarden en vlugge schaderegeling.

Gevestigd te **ANTWERPEN - Kipdorp, 46**

BRAND - LEVEN -
AUTO'S - BURGER-
LIJKE AANS-
PRAKELIJKHEID - WET
- GLASBRAAK -
WINSTVERLIES -
DIEFSTAL - VER-
ZEKERINGEN « AL-
LE RISICO'S »

Karakteristieken van de Westvlaamse Landbouw

L. BOCKSTAELE.

*Directeur van
het Provinciaal
Onderzoeks- en
Voorlichtings-
centrum voor
Nijverheidsteelten.*

West-Vlaanderen mag ongetwijfeld beschouwd worden als een streek waar een harmonisch evenwicht behouden werd tussen de voornaamste uitingen van de menselijke bedrijvigheid: landbouw, nijverheid en landbouw. De intensieve benutting van de bodem vormt een voorname welvaartsfactor. Ruim een vijfde van de actieve mannelijke bevolking is in het landbouwproductieproces ingeschakeld. Dit resultaat werd enkel bereikt, dank zij een grondige uitbating van de beschikbare mogelijkheden, welke geleid heeft tot een hoge specialisatie.

De Westvlaamse agrarische sector vormt een ongeëvenaard rijk gevarieerd beeld, met talrijke heerlijke facetten, dat als de resultante mag beschouwd worden van de grote verscheidenheid in bodemtypes en de aard van de landbouwbevolking. De natuurlijke vruchtbaarheid van de grond is naast de technische vaardigheid en het economisch doorzicht van de bedrijfsleider, van doorslaggevende invloed op de vorm van de landbouwuitbating.

Bodemkundig en klimatologisch is West-Vlaanderen gunstig gesitueerd. Het mild zeeklimaat, waar extreem hoge of lage temperaturen eerder zeldzaam voorkomen, is een bijzonder gunstig element dat inzake teeltkeus brede mogelijkheden biedt. De beschikbare bedrijfsoppervlakte vormt echter een belangrijke beperkende factor. Het is evenwel een bijzondere stimulans om de uitbating zo intensief mogelijk te voeren, en zich toe leggen op speculaties welke toelaten op een minimum oppervlakte de beschikbare werkkrachten productief in te zetten.

Niet alleen de aard van de ter beschikking staande grond, maar evenzeer het vooruitstrevend karakter van de Westvlaamse landbouwexploitant, heeft zijn stempel gedrukt op zijn uitbatingswijze. De hoge ontwikkelingsgraad van de landbouwsector werd bereikt dank zij de harde werklust die de boer en zijn familie weten te koppelen aan een flinke technische vaardigheid, die zij bestendig trachten te verbeteren. Een scherpe ondernemings- en handelszin van de bedrijfsleider laten toe de productie in de passende richting te oriënteren. Het streven van de uitbater is er steeds op gericht op het bedrijf een renderende bezigheid te verschaffen aan de medewerkende familieleden. Arbeidsintensieve exploitaties, zoals de onderscheidene taken van de veeuitbating, de nijverheids- en aanverwante teelten genieten van oudsher zijn bijzondere belangstelling.

De Westvlaamse boer volgt de actualiteit op de voet. Ononderbroken ziet hij uit naar mogelijke verbeteringen om zijn bedrijf aan te passen aan de economische of technische evolutie. Gewassen die interessante teeltcombinaties toelaten, een betere benutting van de beschikbare arbeidskrachten of van de bedrijfsoppervlakte mogelijk maken, doelmatiger uitbatingswijzen en dergelijke, worden graag beproefd. Wanneer het blijkt dat de nieuwigheid een werzenlijke verbetering betekent, kent zij doorgaans een buitengewone snelle algemene toepassing. Merkwaaardige voorbeelden hiervan vinden wij in de ontwikkeling van de brouwerijcultuur die tijdens en vooral kort na de jongste wereldoorlog in het teeltplan werd ingeschakeld en in korte tijd een belangrijke speculatie is geworden.

De dagrantsoenbeweiding die een uiterst intensieve uitbating van het grasland mogelijk maakt kende een even snelle opgang.

De meest recente en wellicht ook de meest markante uiting van het aanpassingsvermogen van de Westvlaamse landbouw vinden wij in de uitzonderlijk snelle uitbreiding van de teelt van grove groenten. De jongste jaren immers hebben de vroege aardappelen, de schorseneren, en de winterbloemkolen, naast diverse andere groenten die in open lucht kunnen verbouwd worden, op talrijke hoeven definitief burgerrecht verworven. Op meerdere bedrijven benemen deze gewassen een aanzienlijk procent van de beschikbare akkerbouwgronden.

De Westvlaamse boer laat zich ook niet afschrikken door de diverse risico's eigen aan de teelt of de afzet van sommige gewassen. Van oudsher zijn talrijke hofsteden afgestemd op deze bij uitstek speculatieve vruchten die, in sommige jaren, buitengewoon renderend kunnen zijn.

De vier vijfden van de uitgestrektheid van de provincie worden door de boer in gebruik genomen. De landhonger noopt alle beschikbare gronden in cultuur te brengen. In de arme duinengrond waar de bodem volledig samengesteld is uit grof zand dat van nature voor landbouwdoeleinden ongeschikt is en waar bestendig een verbeterde strijd dient gevoerd tegen de natuurelementen, werden in de loop der jaren, prachtige groentebedrijven tot stand gebracht, waarvan de opbrengst, met de beste kan vergeleken worden. Gebruik makend van het zachtere winter- en voorjaarsweder, mede de gunstige ligging in een belangrijk consumptiecentrum met een hoge koopkracht, hebben talrijke groentekwekers zich gespecialiseerd in de productie van primeurs, sector waarin ze een rechtmatige faam hebben weten te verwerven.

Weinig van de talrijke toeristen die 's zomers aan onze kust verblijven vermoeden dat er naast en tussen de ontelbare ontspanningsgelegenheden die aldaar gevestigd zijn, uiterst goed verzorgde tuinbouwondernemingen bestaan die alleen kunnen in stand gehouden worden door een aanhoudende harde strijd tegen wind en zand.

De vruchtbare Polders met hun zo uitgestrekte als vermaarde grasweiden, afgewis-

seld met rijke korenvelden, steken schril af tegen de arme duinengrond. De boerderijen, oud maar mooi van kleur en lijn, liggen er zeer verspreid wegens hun grotere uitgestrektheid. Het is de streek van de echte landelijke dorpen met een gering aantal inwoners, die practisch uitsluitend leven van de landbouw en waar het bevolkingsverloop functie is van de tewerkstellingsmogelijkheden in deze sector.

Op talrijke polderbedrijven beslaat het grasland meer dan de helft van de oppervlakte en de rundveehouderij heeft er vanzelfsprekend een buitengewoon hoog ontwikkelingspeil bereikt. De weiden welke sinds mensengeheugenis worden uitgebaat, vertonen een uitzonderlijk gunstige samenstelling van de flora. Zij hebben het uitgangsmateriaal geleverd aan de plantenveredelaar die er uitstekende selecties heeft uit gekweekt, geschikt voor alle gronden.

Deze natuurlijke weiden die met een minimum aan bemesting kunnen uitgebaat worden, zijn van oudsher vermaard voor hun uitmuntende geschiktheid voor het vemen van runderen. Het is dan ook normaal dat deze speculatie er een grote uitbreiding heeft genomen en de vetbeesten door de specialisten ter zake hooggeprezen worden.

Het was ook in de Polders dat het zwaar Belgisch trekpaard, dat tot voor enkele jaren de faam heeft uitgemaakt van onze landbouw, in al zijn luister en grootheid kon worden bewonderd. In deze zware grond kan het paard zijn kracht volledig ontplooiën en komen zijn diverse kwaliteiten ten volle tot hun recht. Menig bedrijfsleider toont U met fierheid de trofeeën welke de familie destijds op paardenprijskampen heeft gewonnen. De eremetalen, die als kostbare relikwieën worden bewaard, prijken nog steeds op de ereplaats. Spijts de toenemende motorisatie bekleeft de paardenfokkerij er op meerdere hoeven nog een belangrijke plaats.

Naast de veekweek is de graanteelt er zeer belangrijk. Een speciale vermelding in deze tak verdient de brouwerstcultuur. De grond- en klimaatsvoorwaarden zijn ten eerste geschikt voor dit gewas. Ofschoon de teelt van recente oorsprong is, kunnen de opbrengsten zowel kwalitatief als kwantitatief met de beste van de wereld vergeleken worden. De Westvlaamse brouwerstproducenten hebben dan ook in korte tijd een hoge faam verworven. Geen in-

« Roggestuiken ».

(Foto J. Sansen)

spanningen zijn hen te zwaar om deze reputatie te verhogen.

In de zandstreek van midden West-Vlaanderen zijn de hoeven van oudsher gezinsbedrijven. Dit wil zeggen dat de arbeid bijna uitsluitend verricht wordt door de boer en zijn familieleden. Een kleine gemeenschap die in haar harde arbeid zich een sober bestaan weet te veroveren.

De bedrijfsgrootte is er in de regel onvoldoende om langs de weideuitbating of de akkerbouwproductie een voldoende hoog inkomen te verschaffen aan het landbouwgezin. De bedrijfsvoering is in de eerste plaats gericht op een oordeelkundige exploitatie van de weiden en op de omzetting van de akkerbouwproductie, langs het vee, tot hoogwaardiger producten, hetgeen tevens toelaat de familiale arbeidskrachten een productieve werkgelegenheid te verschaffen. Een passende teeltkeus gekoppeld aan een ruim gebruik van organische en scheikundige meststoffen, laten toe een aanzienlijk gedeelte van het nodig veevoeder op eigen bedrijf goedkoop te produceren.

Graanteelt wordt in de regel gecombineerd met nateelten, waarvan de opbrengst bestemd is voor de voeding van het vee gedurende de herfst- en de winterperiode. Vernuftige ondernemers slagen er in merkwaaardige combinaties tot stand te brengen en uitzonderlijke opbrengsten per hectare te bereiken.

De zelfgewonnen producten worden met krachtvoerders aangevuld hetgeen de mogelijkheid schept op een beperkte oppervlakte een sterke veebezetting uit te baten en het bedrijf leefbaar te houden.

Het grootste deel van de provincie behoort tot de zandleemstreek. Het is op deze grondsoort dat de meest typische bedrijven gevestigd zijn. De boeren zijn er in de regel bijzonder vooruitstrevend en uiterst ondernemend. De meeste zijn goed vertrouwd met de traditionele nijverheids- en handelsgewassen, die op talrijke hoeven het grootste deel van de beschikbare akkerbouwgronden bezetten. Voor degene die er op uit is de landbouw in al zijn rijkdom en verscheidenheid waar te nemen, heeft juist deze streek de grootste bekoring.

De landbouw wordt er zakelijk bedreven. Alles is ingesteld op een rationele bedrijfsvoering. Een oordeelkundige aanwending van de kunstmeststoffen, de ziekte-, insecten-, en onkruidbestrijdingsmiddelen en, waar het nuttig voorkomt, een verstandige toepassing van de mechanisatie, laten toe kwalitatieve en kwantitatieve resultaten te bekomen die tot de hoogste prestaties ter wereld behoren. Alle gewassen kunnen er met succes verbouwd worden.

Gewassen die veel arbeid opsorpen en waarvan de productie onder een veredelde vorm in de handel wordt gebracht, worden er met voorliefde gekweekt. Het is in dit gewest dat het zwaartepunt gevestigd is van de Belgische hopcultuur, de tabak- en de cichoreiteelt, en dat prachtige landbouwnijverheden ontstaan zijn. Een typisch voorbeeld hiervan vormt de vlasvezelbereidingsnijverheid, die in de loop der jaren uit het landbouwbedrijf gegroeid is.

De achteruitgang van de rendabiliteit van sommige traditionele nijverheidsvruchten heeft op talrijke uitbatingen een grondige wijziging gebracht in de keus van de arbeidsintensieve teelten. Vooral de streek van Roeselare waar de teelt van cichorei in het verleden een sterke uitbreiding kende, werd het gevoeligst gewijzigd. De cichoreibezaaïingen werden immers in zeer

sterke mate vervangen door groenten in open lucht. De jongste jaren is in dit gewest een voornaam centrum ontstaan van extensieve groenteteelt. De aanwezigheid van een degelijk afzetapparaat en een flink uitgebouwd tuinbouwonderwijs heeft deze evolutie in aanzienlijke mate bevorderd.

Het kan voor oningewijden misschien enigszins verwonderlijk schijnen dat in deze streek met haar hooggespecialiseerde akkerbouw een even intensieve veeuitbating wordt aangetroffen. De rundveekweek, de varkenshouderij en de pluimveeteelt, hebben er een zeer hoge ontwikkeling bereikt. In alle takken van de veeuitbating komen vooraanstaande kwekers voor wier producten met de beste hunner beroepsgenoten uit andere gewesten kunnen wedijveren.

De hoeven in Zuid-West-Vlaanderen, behorende tot de leemstreek, bezitten doorgaans een grotere uitgestrektheid, mede in gevolge het zwaardere bodemtype. Het zijn hoofdzakelijk gespecialiseerde akkerbouwbedrijven. De hoge natuurlijke vruchtbaarheid van de bodem laat toe zeer hoge producties te oogsten.

Het mag wel merkwaardig genoemd worden dat in West-Vlaanderen waar alle teelten en vooral de hoog gespecialiseerde zo sterk vertegenwoordigd zijn, een uiterst geringe belangstelling bestaat voor de fruitteelt. Waar de fruitexploitaties in andere gewesten van het land aanzienlijk werden uitgebreid kent deze cultuur, in onze provincie, bijna geen vooruitgang. Het is moeilijk de juiste oorzaak van deze toestand na te gaan. Het feit dat de grond in hoofdzaak in pacht wordt uitgebaat en de fruitteelt hoge investeringen vergt die gedurende een lange periode met zekerheid moeten kunnen uitgebaat worden vormt ongetwij-

feld een voorname hinderpaal voor deze exploitatie. Een fruitaanplanting eist verder van bij de aanvang een kostelijk onderhoud en de opbrengst is de eerste jaren zeer gering. Zij kan ook moeilijker omgeschakeld of aangepast worden aan mogelijke wijzigingen van de vraag van de verbruiker.

De intensivering van het klein en middelgroot landbouwbedrijf werd de jongste jaren veeleer gezocht in de groenteteelt, welke een buitengewoon snelle uitbreiding heeft genomen. Talrijke bedrijven welke aanvankelijk alleen extensieve groenten in open lucht verbouwden, evolueerden geleidelijk naar de intensieve tuinbouw onder glas.

Het Roeselaarse en in mindere mate het kustgebied zijn op dit gebied toonaangevend. West-Vlaanderen is stilaan op weg om ook inzake groentekweek in België een zeer voorname plaats in te nemen. Een degelijk uitgebouwd tuinbouwonderwijs, een intense vulgarisatie via de beroepsorganisatie en de aanwezigheid van sterke coöperatieve veilingen hebben onbetwistbaar een ruim aandeel gehad in het ontstaan van deze nieuwe mogelijkheden. Het zijn tevens krachtige hulpmiddelen om deze speculatie verder te laten ontplooiën.

Het is thans moeilijk de gevolgen te voorzien van de internationale accorden die zullen leiden tot de eenmaking van West-Europa. Ook onze landbouw zal zich moeten aanpassen aan de verruiming van de markt en de verscherpte concurrentie. Geografisch zijn wij onbetwistbaar gunstig gelegen. De verwezenlijkingen die in het verleden tot stand gebracht werden laten ons toe de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien.

Wereldkampioenen

BIEREN

AIGLE - BELGICA

BAB Lager Bier

PILS Aigle-Superieur

Beslissing van de Jury

Wereldwedstrijd voor Bieren 1958

4 eeuwen kwaliteit

Brugge Tel. 367.11

5 lijnen